

Культура беларускіх зямель у IX – першай палове XIII стст.

1. Хрысціянізацыя беларускіх зямель і яе вынікі
2. Пісьменства і літаратура
3. Манументальнае дойлідства
4. Мастацтва

Хрысціянізацыя беларускіх зямель

**IX ст. – пачатак хрысціянізацыі
ўсходнеславянскіх зямель**

**X ст. – ісландская сага “Аб
хрышчэнні” узгадвае манастыр Іаана
Прадцечы ў Полацку**

**Друг. пал. 80 гг. X ст. – прыняцце
хрысціянства па візантыйскім
праваслаўным абрадзе Уладзімірам**

**Двухвер’е – суіснаванне на адной
тэрыторыі хрысціянскіх і паганскіх
культуў**

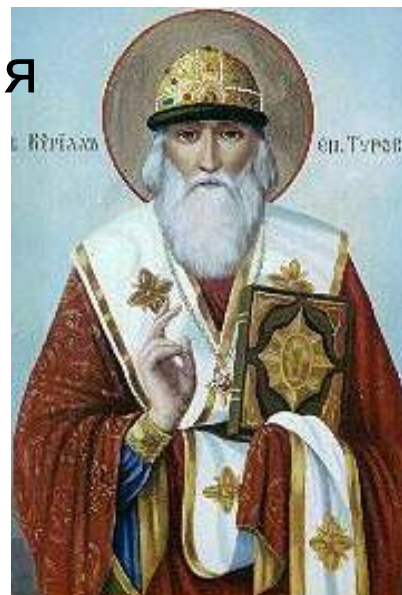
Каменны крыж з Полацку, XI ст.

Хрысціянскія дзеячы Беларусі XI ст.

Ефрасіння Полацкая (1101(?)–1167)

Кірыла Тураўскі (каля
1130 – каля 1182)

Клімент Смаляціч
(?) – пасля 1164)

Аўраамій
Смаленскі (? – ?)

Пісьменства

Перапісчык кніг (XIII ст.)

Скрыпторыі – майстэрні па перапісванню кніг

Самшытавы грэбень з кірылічнай азбукай, Брэст, пач. 13 ст.

Кірыліца
Глаголіца

Барысаў камень

Берасцяная грамата, 13 ст., Мсціслаў

Графіці з Віцебска, 12 ст.

Пячатка 11 ст.

Літаратура

```
graph TD; A[Літаратура] --> B[РЭЛІГІЙНАЯ ЛІТАРАТУРА]; A --> C[СВЕЦКАЯ ЛІТАРАТУРА]; B --> D["Святое пісанне (евангеллі), агеаграфічная літаратура (жыцці і пакутніцтвы), патэрыкі, хаджэнні, словы і прамовы"]; C --> E["Заканадаўча-прававая літаратура (правы і дамовы), летапісы, словы, быліны"];
```

РЭЛІГІЙНАЯ
ЛІТАРАТУРА

СВЕЦКАЯ
ЛІТАРАТУРА

Святое пісанне
(евангеллі),
агеаграфічная
літаратура
(жыцці і пакутніцтвы),
патэрыкі, хаджэнні,
словы і прамовы

Заканадаўча-прававая
літаратура (правы
і дамовы), летапісы,
словы, быліны

Манументальнае дойлідства

Мінскі дзядзінец

Рэканструкцыя Навагрудскага дзядзінца

Астаткі драўляных
забудоў у Брэсце

Камянецкая вежа

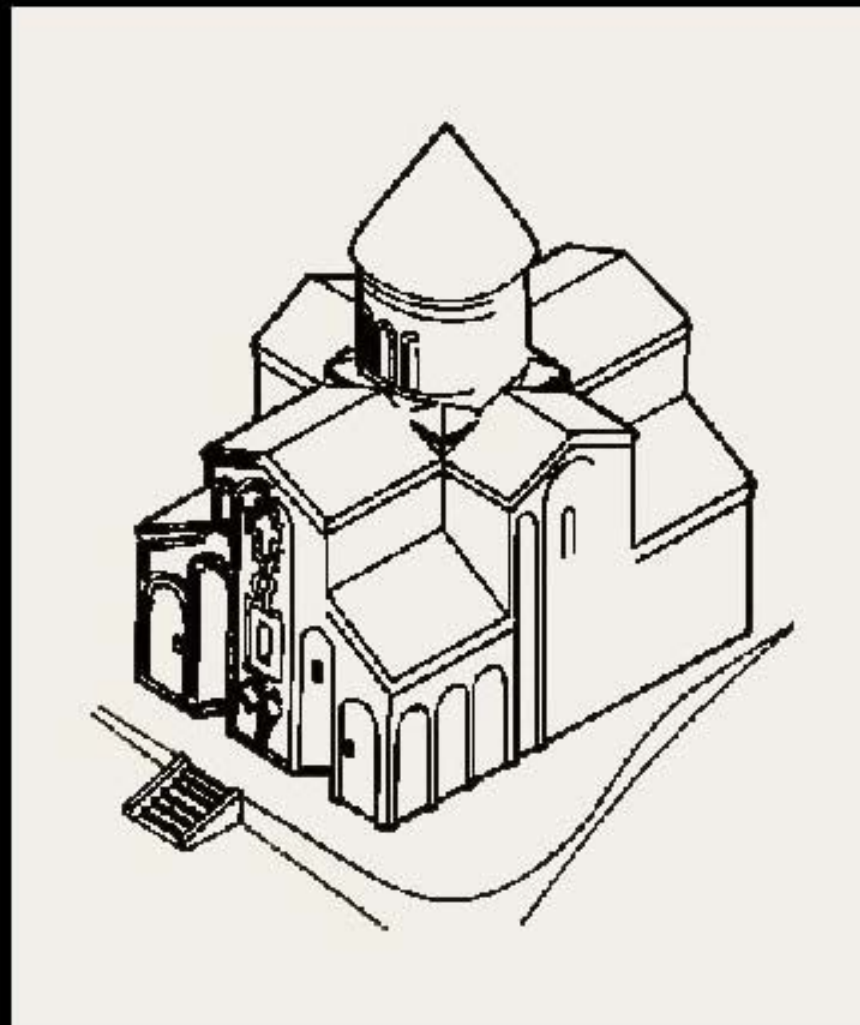
Рэканструкцыя знешняга
выгляду Полацкага
Сафійскага сабору ў XI ст.

Фундамент храма XII ст. (Мінск)

Каложская царква ў Гродне

КРЫЖОВА-КУПАЛЬНЫ ХРАМ

Мастацтва

Касцяная шахматная
фігура (Брэст, XIII ст.)

Кафля з выявай
фантастычнага звера
(Ваўкавыск, к. XII ст.)

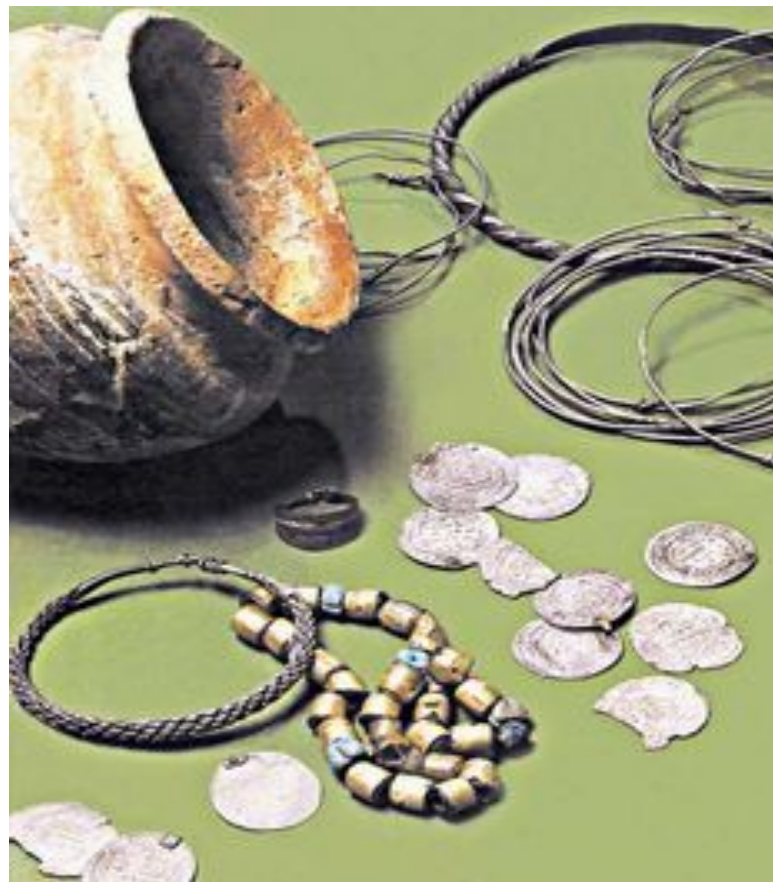
Бронзавы вадалей
(Гродна, XIII ст.)

Крыж Лазара Богшы

Самшытавы грэбень 13 ст., Мсціслаў

Гараўлянскі манетна-рэчавы скарб,
11-12 стст.

Вухачыстка з аленяга рогу з выявай музыкі, 12 ст. (Навагрудак)

ФРЭСКИ 12 ст., ПОЛАЦК

Вонкавыя выявы на сцяне
Каложскай царквы